

## MEB - EKYS

EĞİTİM KURUMLARINA  
YÖNETİCİ SEÇME SINAVI

## EKYS DENEME-3

## AYRINTILI ÇÖZÜMLER

Her soru için doğru cevap gerekçesi, seçenek analizi, kritik tuzak ve kaynak dayanağı

| Soru | Resmî Simülasyon | Hızlandırılmış Mod | Yanlış Etkisi |
|------|------------------|--------------------|---------------|
| 80   | 150 dk           | 120 dk             | Yok           |

| Bölüm                               | Soru | Oran |
|-------------------------------------|------|------|
| Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli       | 24   | %30  |
| Genel Kültür                        | 16   | %20  |
| Mevzuat                             | 16   | %20  |
| T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük | 12   | %15  |
| Eğitim Bilimleri                    | 12   | %15  |

Özgün çalışma • Çıkmış soruların biçim ve ölçme mantığı referans alınmış, hiçbir soru kopyalanmamıştır.

## Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli

24 SORU  
(1-24)

## 1. Soru - Öğrenci gelişiminin bütüncül izlenmesi

**Doğru cevap: B****Çözüm:** Model, öğrencinin yalnız bilişsel başarısını değil; bedensel, sosyal, duygusal ve ahlaki gelişimini de birlikte ele alır. Bu nedenle farklı gelişim alanlarından kanıt istemek bütüncül eğitim yaklaşımının sonucudur.**Seçenek analizi:** A bireysel farklılıkları azaltır. C programın kapsamını daraltır. D yalnız nihai ürüne odaklanır. E ise öğrenciyi çok boyutlu gelişim yerine sıralama üzerinden değerlendirir.**Kritik tuzak:** Rapor sözcüğü ölçme-değerlendirmeyi çağırırsa da asıl vurgu, değerlendirilecek gelişim alanlarının bütünlüğündedir.**Kaynak dayanağı:** Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programları Ortak Metni - bütüncül eğitim ve yetkin, erdemli insan hedefi; 2026 EKYS model temelli soru yaklaşımı. | Zorluk: Kolay | Bilişsel düzey: Kavrama | Önerilen süre: 70 sn

## 2. Soru - Öğrencinin öğrenme sürecinde etkin özne olması

**Doğru cevap: D****Çözüm:** Öğrencilerin soru üretmesi, karar vermesi, iş birliği yapması, kanıt toplaması ve ürününü geliştirmesi onların öğrenme sürecinde etkin özne olduğunu gösterir.**Seçenek analizi:** A ve C öğretmen merkezlidir. B farklı öğrenme yollarını dışlar. E süreç içindeki geri bildirim ve düzenlemeyi yok sayar. Senaryonun tamamını D açıklar.**Kritik tuzak:** Etkinlikte gerçek yaşam bağlamının bulunması köprü kurmayı düşündürebilir; ancak belirleyici özellik öğrencinin planlama ve karar süreçlerini üstlenmesidir.**Kaynak dayanağı:** Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli - öğrenme-öğretme yaşantılarının temel kabulleri ve öğrenci etkinliği. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Uygulama | Önerilen süre: 95 sn

## 3. Soru - Kavramsal beceriler: sınıflandırma

**Doğru cevap: E****Çözüm:** Nesne veya bilgileri belirli ölçütlere göre gruplara ayırma, sınıflandırma becerisidir. Öğrenci birden çok ölçüt kullanarak kitapları kategorilere yerleştirmiştir.**Seçenek analizi:** A benzerlik ve farklılık belirlemeyi, B temel düşünceleri kısaltmayı, C kanıtlardan yeni sonuca ulaşmayı, D ise özellikleri sistemli biçimde incelemeyi ifade eder.**Kritik tuzak:** Öğrenci grupları karşılaştırmış olabilir; ancak ortaya çıkan temel işlem ölçütlere dayalı kategorileştirmedir.**Kaynak dayanağı:** Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli - kavramsal beceriler ve sınıflandırma süreci. | Zorluk: Kolay | Bilişsel düzey: Uygulama | Önerilen süre: 60 sn

## 4. Soru - Üst düzey düşünme: problem çözme

**Doğru cevap: C****Çözüm:** Sorunu tanımlama, nedenleri çözümleme, alternatif üretme, ölçütlere göre seçim yapma, uygulama ve sonucu izleme problem çözmenin temel basamaklarıdır.**Seçenek analizi:** A, B ve E daha sınırlı bilişsel işlemlerdir. D ise bağımsız düşünme içermez. Senaryodaki çok aşamalı karar ve uygulama süreci C'yi gösterir.**Kritik tuzak:** Çözüm seçeneklerini karşılaştırmak karar vermeyi de içerir; ancak süreç sorunun tanımlanmasından çözümün izlenmesine kadar bütündür.**Kaynak dayanağı:** Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli - kavramsal beceriler ve üst düzey düşünme becerileri. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Analiz | Önerilen süre: 100 sn

## 5. Soru - Eğilimler: sebat

**Doğru cevap: D****Çözüm:** Güçlük ve başarısızlık karşısında amacı terk etmeyip çabayı düzenleyerek sürdürme, sebat eğiliminin göstergesidir.**Seçenek analizi:** A yeni sorulara yönelmeyi, B başkasının duygu ve bakış açısını anlamayı, C güzellik ve uyuma duyarlılığı, E ise kanıtlara önyargısız yaklaşmayı ifade eder.**Kritik tuzak:** Yardım istemek iş birliğini çağırabilir; senaryonun belirleyici yönü başarısızlığa rağmen çabanın sürdürülmesidir.**Kaynak dayanağı:** Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli - becerilerin kullanılmasını destekleyen eğilimler. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Uygulama | Önerilen süre: 75 sn

## 6. Soru - Görsel okuryazarlık

**Doğru cevap: C****Çözüm:** Sembelleri, renkleri, kompozisyonu, ölçekleri ve görsel mesajın yönlendirme biçimini çözümleme görsel okuryazarlığın temel uygulamasıdır.**Seçenek analizi:** A ekonomik kararlarla, B hak ve katılımı, D kültürel anlamlarla, E çevresel-sosyal-ekonomik süreklilikle ilgilidir.**Kritik tuzak:** Grafikte veri bulunması veri okuryazarlığını düşündürebilir; ancak soru sayıların analizinden çok görsel mesajın kurulma biçimine odaklanır.**Kaynak dayanağı:** Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli - programlar arası bileşenler, görsel okuryazarlık. | Zorluk: Kolay | Bilişsel düzey: Uygulama | Önerilen süre: 65 sn

**7. Soru - Kültür okuryazarlığı****Doğru cevap: A****Çözüm:** Bir kültürel öğeyi tarihsel bağlamı, sembolleri, toplumsal işlevi ve dönüşümüyle anlamlandırmak kültür okuryazarlığıdır.**Seçenek analizi:** B dijital ortam güvenliği ve üretimiyle, C ekonomik kaynaklarla, D verilerin işlenmesiyle, E bilgiye erişme ve kaynağı değerlendirmeyle ilgilidir.**Kritik tuzak:** Araştırma yapılması bilgi okuryazarlığını da gerektirebilir; fakat araştırmanın konusu ve temel amacı kültürel anlamları çözümlenektir.**Kaynak dayanağı:** Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli - programlar arası bileşenler, kültür okuryazarlığı. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Uygulama | Önerilen süre: 80 sn**8. Soru - Sanat okuryazarlığı****Doğru cevap: D****Çözüm:** Sanat ürünlerini estetik, teknik ve bağlamsal yönleriyle yorumlama ve sanatsal üretimde bulunma sanat okuryazarlığının kapsamındadır.**Seçenek analizi:** A kamusal katılımı, B bilgi kaynaklarıyla, C ekonomik kararlarla, E sürdürülebilir yaşamla ilgilidir.**Kritik tuzak:** Eserlerin tarihsel koşulları kültür okuryazarlığını çağrıştırabilir; ancak değerlendirme ve üretimin odağı sanat eseridir.**Kaynak dayanağı:** Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli - programlar arası bileşenler, sanat okuryazarlığı. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Uygulama | Önerilen süre: 85 sn**9. Soru - Sosyal-duygusal öğrenme: sosyal farkındalık****Doğru cevap: B****Çözüm:** Başkalarının duygu, ihtiyaç ve bakış açılarını fark ederek buna uygun davranmak sosyal farkındalığın göstergesidir.**Seçenek analizi:** A kişinin kendi duygu ve davranışını yönetmesidir. C, D ve E sosyal-duygusal öğrenme alanına değil farklı beceri alanlarına aittir.**Kritik tuzak:** Öğrenci davranışını değiştirdiği için öz düzenleme de kullanmış olabilir; ancak değişikliğin nedeni başkasının durumunu fark etmesidir.**Kaynak dayanağı:** Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli - sosyal-duygusal öğrenme becerileri, sosyal farkındalık. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Uygulama | Önerilen süre: 75 sn**10. Soru - Sosyal-duygusal öğrenme: sorumlu karar verme****Doğru cevap: D****Çözüm:** Seçeneklerin sonuçlarını, etik boyutunu ve ortak yararı değerlendirerek gerekçeli seçim yapmak sorumlu karar vermedir.**Seçenek analizi:** A kişinin kendini tanımasına, B davranışını yönetmesine ilişkindir. C ve E farklı bilişsel/okuryazarlık süreçleridir.**Kritik tuzak:** Kararın grup içinde alınması iş birliğini düşündürülebilir; kök, kararın hangi ölçütlerle verildiğine odaklanır.**Kaynak dayanağı:** Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli - sosyal-duygusal öğrenme becerileri ve sorumlu karar verme. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Analiz | Önerilen süre: 90 sn**11. Soru - Erdem-Değer-Eylem: saygı****Doğru cevap: E****Çözüm:** Karşıdakinin onurunu, söz hakkını ve farklılığını gözetken iletişim saygı değerinin davranış göstergeleridir.**Seçenek analizi:** A hakkaniyetli paylaşım ve hakların gözetilmesiyle, B kaynak kullanımıyla, C ülkeye aidiyetle, D düzenli çabayla ilişkilidir.**Kritik tuzak:** Herkese söz verilmesi adaleti çağrıştırabilir; ancak senaryoda özellikle iletişim dili ve insan onurunun korunması vurgulanır.**Kaynak dayanağı:** Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli - Erdem-Değer-Eylem çerçevesi, saygı değeri. | Zorluk: Kolay | Bilişsel düzey: Uygulama | Önerilen süre: 60 sn**12. Soru - Erdem-Değer-Eylem: sorumluluk****Doğru cevap: C****Çözüm:** Görevi üstlenme, süreci izleme, sonuçlarını kabul etme ve hesabını verme sorumluluk değerinin eylem göstergeleridir.**Seçenek analizi:** A kişiler arası bağlılıkla, B özel alanın korunmasıyla, D güzellik ve uyumla, E kendini üstün görmeme tutumuyla ilişkilidir.**Kritik tuzak:** Ek çalışma yapılması çalışkanlığı çağrıştırabilir; ancak belirleyici olan üstlenilen görevin sonuçlarını sahiplenmektir.**Kaynak dayanağı:** Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli - Erdem-Değer-Eylem çerçevesi, sorumluluk değeri. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Uygulama | Önerilen süre: 75 sn**13. Soru - Değerlerin sonuç alanı: yaşanabilir çevre****Doğru cevap: C****Çözüm:** Doğal kaynakları koruma, atığı azaltma, canlıları ve gelecek kuşakları gözetme yaşanabilir çevre hedefiyle doğrudan ilişkilidir.**Seçenek analizi:** A, B, D ve E modelin değerler çerçevesinde tanımlanan sonuç alanları değildir; bazıları eğitimde araç ya da olası sonuç olabilir.**Kritik tuzak:** Tasarruf sözcüğü yalnız ekonomik verimlilik gibi algılanmamalıdır; burada doğal ve ortak kaynakların sürekliliği vurgulanır.**Kaynak dayanağı:** Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli - Erdem-Değer-Eylem yaklaşımı ve yaşanabilir çevre yönelimi. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Kavrama | Önerilen süre: 80 sn

**14. Soru - Gözlenebilir öğrenme çıktısı yazımı****Doğru cevap: D****Çözüm:** D seçeneğinde öğrenci eylemi, kullanılacak içerik ve beklenen nitelik gözlenebilir biçimde belirtilmiştir: karşılaştırma yapmak ve kanıtlarla açıklamak.**Seçenek analizi:** A ve E öğretmen/etkinlik ifadesidir. B yalnız içerik başlığıdır. C'deki 'bilir' fiili performansın nasıl gözleneceğini ve niteliğini göstermemektedir.**Kritik tuzak:** Bir cümlelin öğrenciyle başlaması tek başına yeterli değildir; eylemin gözlenebilir ve değerlendirilebilir olması gerekir.**Kaynak dayanağı:** Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli - öğrenme çıktıların öğrenci performansı ve süreç bileşenleriyle ifade edilmesi. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Analiz | Önerilen süre: 100 sn**15. Soru - Otantik öğrenme kanıtı****Doğru cevap: E****Çözüm:** Çıktı; veri kullanma, plan tasarlama, uygulanabilirliği değerlendirme ve gerekçeli savunma gerektirir. Bu karmaşık performansları birlikte görünür kılan kanıt E'deki proje dosyasıdır.**Seçenek analizi:** A-D yalnız bilgi hatırlama veya basit ilişkilendirme düzeyinde kalır; çıktıdaki tasarım, veri analizi ve savunma süreçlerini ölçmez.**Kritik tuzak:** Konunun su olması bir ölçme aracını uyumlu yapmaz; kanıtın çıktıda beklenen zihinsel ve uygulamalı işlemleri ortaya çıkarması gerekir.**Kaynak dayanağı:** Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli - öğrenme çıktısı, öğrenme kanıtı ve gerçek yaşam bağlamı arasındaki uyum. | Zorluk: Zor | Bilişsel düzey: Analiz | Önerilen süre: 125 sn**16. Soru - Okul temelli planlamanın sınırları****Doğru cevap: E****Çözüm:** Okul temelli planlama yerel ihtiyaç ve imkânları programa taşır; fakat öğretim programının zorunlu çıktıların keyfi biçimde kaldırılması anlamına gelmez. Yerel bağlam, temel yapıyı desteklemelidir.**Seçenek analizi:** A yerelleştirme imkânını ortadan kaldırır. B okul planını ulusal programın yerine koyar. C bağlama duyarlılığı yok eder. D öğrenme kanıtlarını dışlar.**Kritik tuzak:** Esneklik, sınırsız serbestlik değildir. Yerel uyarılama ile programın ortak hedefleri birlikte korunmalıdır.**Kaynak dayanağı:** Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli - okul temelli planlama, esneklik ve öğretim programı bütünlüğü. | Zorluk: Zor | Bilişsel düzey: Analiz | Önerilen süre: 130 sn**17. Soru - Farklılaştırma: süreç boyutu****Doğru cevap: C****Çözüm:** Öğrencilerin hedefe ulaşırken izledikleri yol, yardım düzeyi ve çalışma biçimi değiştirilmiştir. Bu, süreç boyutunda farklılaştırmadır.**Seçenek analizi:** A ve E ortak tutulmuştur. B senaryonun odağı değildir. D toplam ders süresinin değiştirilmesini ifade eder; burada öğrenme yolları çeşitlenmiştir.**Kritik tuzak:** Farklı araç kullanmak içerik farklılaştırması gibi görünebilir; araçlar aynı içeriğe erişme ve işleme sürecini uyarlamaktadır.**Kaynak dayanağı:** Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli - farklılaştırma uygulamaları, süreç boyutu. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Uygulama | Önerilen süre: 85 sn**18. Soru - Farklılaştırma: öğrenme ortamı****Doğru cevap: E****Çözüm:** Fiziksel düzen, erişilebilirlik, gürültü, oturma ve çalışma alanlarının öğrenci ihtiyaçlarına göre uyarlanması öğrenme ortamının farklılaştırılmasıdır.**Seçenek analizi:** A neyin öğrenileceğini, B beklenen performansı, C puanlamayı, D ise içeriğin zaman içindeki dizilişini ifade eder.**Kritik tuzak:** Oturma düzeni basit bir sınıf yönetimi kararı gibi görülebilir; burada amaç farklı ihtiyaçlara erişilebilir öğrenme koşulları sağlamaktır.**Kaynak dayanağı:** Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli - farklılaştırma uygulamaları ve kapsayıcı öğrenme ortamı. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Uygulama | Önerilen süre: 75 sn**19. Soru - Performans görevi****Doğru cevap: C****Çözüm:** Görev; gerçek yaşam problemi, veri toplama, analiz, ürün geliştirme ve sunum içerir. Bu nedenle süreç ve ürünü birlikte görünür kılan performans görevi en uygun kanıttır.**Seçenek analizi:** A, B ve D karmaşık performansı daraltır. E yalnız katılımı kaydeder, öğrenme niteliğini göstermez.**Kritik tuzak:** Çalışmanın uzun sürmesi onu otomatik olarak proje yapmaz; burada istenen, belirli performansların ölçütlere göre sergilenmesidir.**Kaynak dayanağı:** Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli - öğrenme kanıtları, performans görevi ve süreç değerlendirmesi. | Zorluk: Zor | Bilişsel düzey: Analiz | Önerilen süre: 115 sn**20. Soru - Kontrol listesi****Doğru cevap: E****Çözüm:** Belirli davranışların bulunup bulunmadığının ikili biçimde işaretlenmesi kontrol listesinin temel özelliğidir.**Seçenek analizi:** B başarı düzeylerini tanımlar. A sınıflandırılmış kutularla, C çağrışımlarla, D doğru-yanlış dallarıyla çalışır.**Kritik tuzak:** Birden çok ölçüt bulunması rubriği çağrıştırabilir; ancak ölçütlere ilişkin derece değil yalnız var-yok kararı verilmektedir.**Kaynak dayanağı:** Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli - ölçme araçları, kontrol listesi. | Zorluk: Kolay | Bilişsel düzey: Uygulama | Önerilen süre: 55 sn

**21. Soru - Kavram haritası****Doğru cevap: C****Çözüm:** Kavramların düğümlerle, ilişkilerin çizgi ve bağlantı sözcükleriyle gösterilmesi kavram haritasının ayırt edici özelliğidir.**Seçenek analizi:** A öğrencinin kendini değerlendirmesidir. B gözlem kayıdır. D davranışların var-yok durumunu, E ise yazılı kısa yanıtı ölçer.**Kritik tuzak:** Merkez kavramdan dallanma zihin haritasını düşündürebilir; bağlantı sözcükleriyle kavramlar arası önermeler kurulması kavram haritasını belirginleştirir.**Kaynak dayanağı:** Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli - öğrenme kanıtları ve kavram haritası. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Uygulama | Önerilen süre: 70 sn**22. Soru - Analitik dereceli puanlama anahtarı****Doğru cevap: C****Çözüm:** Her ölçütün ayrı puanlanması ve her biri için düzey tanımlanması analitik dereceli puanlama anahtarının özelliğidir.**Seçenek analizi:** A ürüne tek bir genel düzey verir. B yalnız var-yok kontrolü yapar. D kısa gözlem notudur. E duyuşsal eğilimi ölçer.**Kritik tuzak:** Başarı düzeyleri bulunması her rubriği analitik yapmaz; ayırt edici nokta ölçütlerin ayrı ayrı puanlanmasıdır.**Kaynak dayanağı:** Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli - ölçme araçları, analitik ve bütüncül dereceli puanlama anahtarları. | Zorluk: Zor | Bilişsel düzey: Analiz | Önerilen süre: 100 sn**23. Soru - Geliştirici geri bildirim****Doğru cevap: A****Çözüm:** Geri bildirim mevcut güçlü yönü belirtmekte, geliştirilmesi gereken noktayı somutlaştırmakta ve öğrencinin yapacağı sonraki adımı göstermektedir.**Seçenek analizi:** B normatif karşılaştırmadır. C gelişim bilgisi vermez. D zamanında ve açıklayıcı değildir. E ürünü değil kişiyi hedef alır.**Kritik tuzak:** Olumlu ifade bulunması tek başına geliştirici geri bildirim değildir; esas olan ölçüt, somutluk ve eyleme dönük yönlendirmedir.**Kaynak dayanağı:** Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli - biçimlendirici değerlendirme ve geliştirici geri bildirim. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Analiz | Önerilen süre: 90 sn**24. Soru - Program bileşenleri arasında işlevsel uyum****Doğru cevap: A****Çözüm:** Planın hedefi, içeriği, etkinlikleri, kanıtı, değeri ve okuryazarlık bileşeni aynı performansı desteklemektedir. Bu, program bileşenleri arasında işlevsel uyumdur.**Seçenek analizi:** B parçalı tasarımı, C alt düzey ölçmeyi, D tek doğrulu düşünmeyi, E hedef ve kanıt bağının kaybını ifade eder.**Kritik tuzak:** Çok sayıda bileşen kullanmak tek başına uyum değildir; her bileşenin aynı öğrenme amacına hizmet etmesi gerekir.**Kaynak dayanağı:** Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli - öğretim programı bileşenlerinin bütünlüğü ve programlar arası bileşenlerin entegrasyonu. | Zorluk: Zor | Bilişsel düzey: Analiz | Önerilen süre: 135 sn

## Genel Kültür

16 SORU  
(25-40)

## 25. Soru - Türkiye fiziki coğrafyası: horst-graben sistemi

**Doğru cevap: C****Çözüm:** Batı Anadolu'da yer kabuğunun kırılmasıyla yükselen horstlar ve çöken grabenler oluşmuştur. Dağların ve ovaların kıyıya dik uzanması kıyıların parçalı yapısını da güçlendirmiştir.**Seçenek analizi:** A yüksek dağlarda, B kalkerli alanlarda, D kurak yüzeylerde, E akarsu vadilerinde belirgin şekiller oluşturur; Ege'nin ana yapısal düzenini açıklamaz.**Kritik tuzak:** Kıyının girintili olması tek başına deniz aşındırmasına bağlanmamalıdır; temel neden tektonik uzanıştır.**Kaynak dayanağı:** Türkiye fiziki coğrafyası - Batı Anadolu'nun kırıklı yapısı; 2019-2026 EKYS coğrafya soru biçimi. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Kavrama | Önerilen süre: 80 sn

## 26. Soru - Türkiye'nin kapalı havzaları

**Doğru cevap: E****Çözüm:** Tuz Gölü, Konya Kapalı Havzası içinde yer alır. Dışa akışının olmaması ve buharlaşmanın yüksekliği tuzluluğu artırır.**Seçenek analizi:** A, B ve D Marmara çevresindedir; Uzungöl ise Doğu Karadeniz'de heyelan set gölüdür. Kapalı havza ve yüksek tuzluluk özelliklerini E birlikte taşır.**Kritik tuzak:** Göl adındaki 'tuz' ipucu olsa da sorunun asıl coğrafi temeli dışa akışsız havza ve buharlaşma dengesidir.**Kaynak dayanağı:** Türkiye fiziki coğrafyası - kapalı havzalar ve Tuz Gölü. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Bilgi | Önerilen süre: 60 sn

## 27. Soru - Türkiye gölleri: en büyük tatlı su gölü

**Doğru cevap: B****Çözüm:** Beyşehir Gölü, Türkiye'nin yüz ölçümü bakımından en büyük tatlı su gölüdür. Van Gölü daha büyük olmakla birlikte sodalıdır; Tuz Gölü ise tuzludur.**Seçenek analizi:** A ve C su kimyası nedeniyle tatlı su gölü değildir. D ve E tatlı su gölleridir ancak Beyşehir'den küçüktür.**Kritik tuzak:** 'En büyük göl' sorulursa Van Gölü; 'en büyük tatlı su gölü' sorulursa Beyşehir Gölü cevaplanmalıdır.**Kaynak dayanağı:** Türkiye fiziki coğrafyası - göller. | Zorluk: Kolay | Bilişsel düzey: Bilgi | Önerilen süre: 45 sn

## 28. Soru - Anadolu arkeolojisi: Çatalhöyük

**Doğru cevap: E****Çözüm:** Çatalhöyük, Konya'nın Çumra ilçesi yakınlarında yer alan önemli bir Neolitik yerleşmedir.**Seçenek analizi:** Şanlıurfa Göbeklitepe ve Karahantepe; Çorum Hattuşa; Kars Ani; Aydın ise Aphrodisias ve Milet gibi merkezlerle öne çıkar.**Kritik tuzak:** Göbeklitepe ile Çatalhöyük aynı dönem çevresinde anılsa da bulundukları iller farklıdır.**Kaynak dayanağı:** Anadolu arkeolojik mirası - Çatalhöyük. | Zorluk: Kolay | Bilişsel düzey: Bilgi | Önerilen süre: 45 sn

## 29. Soru - UNESCO mirası: Safranbolu

**Doğru cevap: B****Çözüm:** Safranbolu, Karabük iline bağlıdır ve korunmuş tarihî konaklarıyla dünya mirası statüsündedir.**Seçenek analizi:** Bolu, Kastamonu, Bartın ve Çankırı aynı geniş bölge içinde bulunmasına rağmen Safranbolu idari olarak Karabük'e bağlıdır.**Kritik tuzak:** Tarihî kent dokusunun Batı Karadeniz'de olması, yakın illeri güçlü çeldirici hâline getirir.**Kaynak dayanağı:** Türkiye kültürel mirası - Safranbolu. | Zorluk: Kolay | Bilişsel düzey: Bilgi | Önerilen süre: 45 sn

## 30. Soru - Ahilik teşkilatı

**Doğru cevap: D****Çözüm:** Ahilik, esnaf ve zanaatkarları mesleki yeterlik, üretim kalitesi, dayanışma ve ahlak ilkeleri etrafında örgütlemiştir.**Seçenek analizi:** A saray eğitim kurumudur. B din, eğitim ve hukuk alanındaki sınıftır. C askerî-idari toprak düzenidir. E insan kaynağı temin sistemidir.**Kritik tuzak:** Lonca kavramı Osmanlı dönemindeki devamlılığı çağrıştıracaktır; sorunun mesleki-ahlaki köken vurgusu Ahiliği işaret eder.**Kaynak dayanağı:** Türk-İslam toplum ve ekonomi tarihi - Ahilik. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Kavrama | Önerilen süre: 70 sn

## 31. Soru - Türk-İslam bilim tarihi: El-Cezerî

**Doğru cevap: B****Çözüm:** El-Cezerî, mekanik düzenekleri ve otomatik makineleri ayrıntılı biçimde açıklayan çalışmalarıyla tanınır.**Seçenek analizi:** A astronomi, coğrafya ve jeodezi; C felsefe ve mantık; D tıp ve felsefe; E astronomi ve matematik alanlarında öne çıkar.**Kritik tuzak:** Birden çok bilgin mekanik ve matematikle ilgilenmiştir; otomata ve su düzenekleri El-Cezerî'nin ayırt edici alanıdır.**Kaynak dayanağı:** Türk-İslam bilim tarihi - El-Cezerî. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Bilgi | Önerilen süre: 60 sn

**32. Soru - Türk-İslam düşünce tarihi: Fârâbî****Doğru cevap: D****Çözüm:** Fârâbî, felsefe ve mantık alanındaki sistemli çalışmaları nedeniyle 'Muallim-i Sâni' olarak anılmıştır.**Seçenek analizi:** A cebir ve matematik, B Aristoteles yorumları, C çok yönlü bilimsel araştırmalar, E dinî düşünce ve felsefe eleştirileriyle tanınır.**Kritik tuzak:** İbn Rüşd'ün Aristoteles şerhleri güçlü çeldiricidir; unvan geleneksel olarak Fârâbî'ye aittir.**Kaynak dayanağı:** Türk-İslam düşünce tarihi - Fârâbî. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Bilgi | Önerilen süre: 55 sn**33. Soru - Tasavvuf edebiyatı: Mesnevî****Doğru cevap: D****Çözüm:** Mesnevî, Mevlânâ'nın tasavvufi düşüncelerini hikâyeler ve açıklamalarla işlediği temel eseridir.**Seçenek analizi:** A Ahmed Yesevî'ye, B Âşık Paşa'ya, C Şeyh Galip'e, E Ferîdüddin Attâr'a aittir.**Kritik tuzak:** Eserlerin tamamı tasavvufi çağrışım taşır; yazar-eser eşleştirmesine dikkat edilmelidir.**Kaynak dayanağı:** Türk ve İslam edebiyatı - Mevlânâ ve Mesnevî. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Bilgi | Önerilen süre: 55 sn**34. Soru - Türk halk kültürü: Nasreddin Hoca****Doğru cevap: E****Çözüm:** Nasreddin Hoca'nın hayatı ve kültürel mirası özellikle Konya'nın Akşehir ilçesiyle özdeşleşmiştir.**Seçenek analizi:** Diğer şehirler de güçlü halk kültürü merkezleridir; ancak Nasreddin Hoca anma geleneğinin merkezinde Akşehir bulunur.**Kritik tuzak:** Doğum yeri ve yaşamına ilişkin farklı rivayetler bulunabilir; kültürel özdeşleşme sorulduğunda Akşehir esas alınır.**Kaynak dayanağı:** Türk halk kültürü - Nasreddin Hoca ve Akşehir. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Bilgi | Önerilen süre: 55 sn**35. Soru - Geleneksel Türk sanatları: çini****Doğru cevap: B****Çözüm:** Sırlı seramik levhaların desenlenip mimari yüzeylerde kullanılması çini sanatıdır.**Seçenek analizi:** A kâğıt üzerine su yüzeyinden desen aktarımıdır. C yazma eser bezemesidir. D küçük boyutlu resim, E güzel yazı sanatıdır.**Kritik tuzak:** Seramik sözcüğü genel üretimi anlatır; mimari bezemede desenli sırlı levha kullanımı çiniyi gösterir.**Kaynak dayanağı:** Geleneksel Türk süsleme sanatları - çini. | Zorluk: Kolay | Bilişsel düzey: Bilgi | Önerilen süre: 45 sn**36. Soru - Geleneksel Türk sanatları: hat****Doğru cevap: A****Çözüm:** Hat, Arap harflerinin belirli yazı türleri ve estetik kurallar çerçevesinde güzel yazılması sanatıdır.**Seçenek analizi:** B seramik bezemesi, C farklı malzemeyi yüzeye yerleştirme, D su yüzeyinde desen, E yazma eserlerde altın ve boya bezemesidir.**Kritik tuzak:** Tezhip çoğu zaman hat eserlerini süslediği için karıştırılabilir; yazının kendisi hat sanatıdır.**Kaynak dayanağı:** Geleneksel Türk sanatları - hat. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Bilgi | Önerilen süre: 50 sn**37. Soru - Uygurların kültür tarihindeki yeri****Doğru cevap: A****Çözüm:** Uygurlar yerleşik yaşam, şehircilik, tarım, kâğıt ve baskı teknikleriyle Türk kültür tarihinde önemli bir dönüşümü temsil eder.**Seçenek analizi:** B İyon/Fenike gibi denizci uygarlıkları, C İslam sonrası kurumları, D Osmanlı'yı, E yakın dönem Türk tarihini ilgilendirir.**Kritik tuzak:** Yerleşik yaşam yalnız Uygurlara özgü değildir; ancak Türk tarihinde bu özelliklerin kurumsallaşmasıyla belirgin biçimde öne çıkarlar.**Kaynak dayanağı:** İslamiyet öncesi Türk tarihi - Uygurlar ve kültürel gelişmeler. | Zorluk: Zor | Bilişsel düzey: Kavrama | Önerilen süre: 85 sn**38. Soru - Anadolu uygarlıkları: Urartular****Doğru cevap: C****Çözüm:** Urartuların başkenti Tuşpa, günümüz Van çevresindedir. Taş işçiliği, kaleleri ve su kanallarıyla tanınırlar.**Seçenek analizi:** A Gordion, B Sard, D Batı Anadolu kıyıları, E Hattuşa merkezlidir.**Kritik tuzak:** Van çevresindeki başka tarihî topluluklar çeldirici olabilir; Tuşpa adı doğrudan Urartuları işaret eder.**Kaynak dayanağı:** Anadolu uygarlıkları - Urartular. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Bilgi | Önerilen süre: 55 sn**39. Soru - Kapadokya'da peribacalarının oluşumu****Doğru cevap: B****Çözüm:** Bölgede volkanlardan çıkan tüfler birikmiş; üzerlerindeki daha dirençli lav parçalarıyla birlikte sel suları ve rüzgâr tarafından farklı hızlarda aşındırılarak peribacaları oluşmuştur.**Seçenek analizi:** A, C, D ve E Kapadokya'nın iç bölge volkanik jeomorfolojisiyle uyumlayan süreçleri birleştirir.**Kritik tuzak:** Peribacaları yalnız rüzgâr şekli değildir; yüzey akışı ve malzeme dayanımı en az rüzgâr kadar önemlidir.**Kaynak dayanağı:** Türkiye fiziki coğrafyası - Kapadokya volkanik arazisi ve aşınım şekilleri. | Zorluk: Zor | Bilişsel düzey: Analiz | Önerilen süre: 90 sn

**40. Soru - Türkiye'de karstik şekiller****Doğru cevap: B****Çözüm:** Akdeniz Bölgesi'nde, özellikle Teke ve Taşeli platolarında kalkerli kayalar geniş yer kapladığı için karstik şekiller yaygındır.**Seçenek analizi:** Diğer bölgelerde de karst alanları bulunur; ancak kalker yayılımı ve karst şekillerinin çeşitliliği Akdeniz'de daha belirgindir.**Kritik tuzak:** Yağışın fazla olduğu her yerde karst gelişmez; çözünebilen kayaların yaygınlığı temel koşuldur.**Kaynak dayanağı:** Türkiye fiziki coğrafyası - karstik araziler. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Kavrama | Önerilen süre: 60 sn

## Mevzuat

16 SORU  
(41-56)

## 41. Soru - 1982 Anayasası: Cumhuriyetin nitelikleri

**Doğru cevap: A****Çözüm:** Anayasa'nın 2. maddesi Türkiye Cumhuriyeti'ni insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti olarak tanımlar.**Seçenek analizi:** B, C, D ve E Anayasa'nın devlet yapısı ve temel ilkeleriyle bağdaşmaz.**Kritik tuzak:** Seçenek A maddede geçen bütün ifadeleri saymasa da verilenler Cumhuriyetin anayasal nitelikleridir; diğer seçenekler açıkça yanlıştır.**Kaynak dayanağı:** 1982 Anayasası m.2 - Cumhuriyetin nitelikleri. | Zorluk: Kolay | Bilişsel düzey: Bilgi | Önerilen süre: 50 sn

## 42. Soru - 1982 Anayasası: bağlayıcılık ve üstünlük

**Doğru cevap: E****Çözüm:** Anayasa'nın 11. maddesi, Anayasa hükümlerinin tüm devlet organlarını, idareyi, kuruluşları ve kişileri bağladığını; kanunların Anayasa'ya aykırı olamayacağını belirtir.**Seçenek analizi:** A-C bağlayıcılığın kapsamını daraltır. D hukuki üstünlüğü siyasi tercihe indirger. E maddenin özünü verir.**Kritik tuzak:** Anayasa'nın yalnız kamu organlarını bağladığı düşünülmemelidir; madde kişilerden de açıkça söz eder.**Kaynak dayanağı:** 1982 Anayasası m.11 - Anayasanın bağlayıcılığı ve üstünlüğü. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Kavrama | Önerilen süre: 70 sn

## 43. Soru - 1982 Anayasası: temel hakların sınırlandırılması

**Doğru cevap: B****Çözüm:** Anayasa'nın 13. maddesine göre temel hak sınırlamaları ölçülülük ilkesine aykırı olamaz. Amaçla araç arasında makul denge bulunmalıdır.**Seçenek analizi:** A genel bir kanun niteliğidir. C, D ve E başka anayasal alanlara ilişkindir. Senaryodaki açık orantısızlık B'yi doğrudan gösterir.**Kritik tuzak:** Sınırlamanın kanunla yapılmış olması tek başına yeterli değildir; sebep, öz, demokratik düzen ve ölçülülük koşulları birlikte aranır.**Kaynak dayanağı:** 1982 Anayasası m.13 - temel hak ve hürriyetlerin sınırlandırılması. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Analiz | Önerilen süre: 90 sn

## 44. Soru - 1982 Anayasası: kamu denetçisine başvurma

**Doğru cevap: E****Çözüm:** Kamu denetçisine başvurma, Anayasa'nın 74. maddesinde dilekçe ve bilgi edinme haklarıyla birlikte düzenlenmiştir.**Seçenek analizi:** A-D farklı sosyal, ekonomik veya siyasi hak başlıklarıdır. Kamu Denetçiliği Kurumu E kapsamındadır.**Kritik tuzak:** Kurumun TBMM'ye bağlı olması bu hakkı seçme-seçilme hakkı hâline getirmez; konu idarenin işleyişine karşı başvurudur.**Kaynak dayanağı:** 1982 Anayasası m.74 - dilekçe, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkı. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Bilgi | Önerilen süre: 65 sn

## 45. Soru - 657 sayılı Kanun: konusu suç teşkil eden emir

**Doğru cevap: A****Çözüm:** Konusu suç teşkil eden emir hiçbir şekilde yerine getirilemez; yerine getiren kimse sorumluluktan kurtulamaz. Memur hukuka aykırılığı bildirmelidir.**Seçenek analizi:** B ve C yazılı ısrar kuralını suç oluşturan emirler için yanlış uygular. D ve E kanunda yer almayan yaklaşımlardır.**Kritik tuzak:** Hukuka aykırı fakat suç oluşturmeyen emir ile konusu suç teşkil eden emir ayrılmalıdır. İkincisi hiçbir koşulda uygulanmaz.**Kaynak dayanağı:** 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu m.11 - amir durumunda olanların görev ve sorumlulukları, kanunsuz emir. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Uygulama | Önerilen süre: 85 sn

## 46. Soru - 657 sayılı Kanun: müracaat ve şikâyet usulü

**Doğru cevap: E****Çözüm:** Kanun, müracaat ve şikâyetlerin söz veya yazıyla en yakın amirden başlayarak silsile yoluyla yapılmasını; şikâyet edilen amirin ise atlanmasını öngörür.**Seçenek analizi:** A silsileyi tersine çevirir. B şikâyet edilen kişiyi başvuru hattına sokar. C şekli gereksiz yere daraltır. D, kanundaki dava açma hakkına aykırıdır.**Kritik tuzak:** 'Silsile yolu' ifadesi şikâyet edilen amirin de başvuruyu alacağı anlamına gelmez; kanun onu açıkça atlatır.**Kaynak dayanağı:** 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu m.21 - müracaat, şikâyet ve dava açma hakkı. | Zorluk: Zor | Bilişsel düzey: Bilgi | Önerilen süre: 100 sn

## 47. Soru - 657 sayılı Kanun: hediye alma ve menfaat sağlama yasağı

**Doğru cevap: C****Çözüm:** Görevle ilişkili kişi veya kuruluşlardan doğrudan ya da dolaylı hediye kabul etmek ve menfaat sağlamak yasaktır.**Seçenek analizi:** A toplu hizmet aksatmayı, B gizli bilgi paylaşımını, D kazanç getirici ticari faaliyeti, E başka görev üstlenmeyi düzenler.**Kritik tuzak:** Firmanın kamu kurumu dışında olması hediye serbest hâle getirmez; görev ilişkisi yasağın temel nedenidir.**Kaynak dayanağı:** 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu m.29 - hediye alma, menfaat sağlama yasağı. | Zorluk: Kolay | Bilişsel düzey: Uygulama | Önerilen süre: 55 sn

**48. Soru - 657 sayılı Kanun: ticaret ve kazanç getirici faaliyet yasağı****Doğru cevap: B****Çözüm:** Devlet memurlarının tacir veya esnaf sayılmalarını gerektirecek faaliyetlerde bulunmaları kanundaki ticaret ve kazanç getirici faaliyet yasağı kapsamındadır.**Seçenek analizi:** A, C, D ve E memura tanınan farklı haklardır; senaryodaki sürekli ticari işletme faaliyetini açıklamaz.**Kritik tuzak:** Tek seferlik mal satışı ile tacir sıfatıyla sürekli işletme yürütmek aynı değildir; soru ikinci duruma odaklanır.**Kaynak dayanağı:** 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu m.28 - ticaret ve diğer kazanç getirici faaliyetlerde bulunma yasağı. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Uygulama | Önerilen süre: 70 sn**49. Soru - 657 sayılı Kanun: gizli bilgileri açıklama yasağı****Doğru cevap: B****Çözüm:** Kamu hizmetleriyle ilgili gizli bilgi ve belgeleri açıklama yasağı, memurun görevinden ayrılmasından sonra da sürer; yetkili makamın yazılı izni gerekir.**Seçenek analizi:** A, C, D ve E kanunda bulunmayan istisnalar üretir. Yasağın devamlılığını B doğru açıklar.**Kritik tuzak:** Görev ilişkisinin bitmesi, gizlilik yükümlülüğünün otomatik olarak sona erdiği anlamına gelmez.**Kaynak dayanağı:** 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu m.31 - gizli bilgileri açıklama yasağı. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Kavrama | Önerilen süre: 80 sn**50. Soru - 1739 sayılı Kanun: Atatürk inkılap ve ilkeleri****Doğru cevap: D****Çözüm:** Kanun, Türk millî eğitiminde Atatürk inkılap ve ilkeleri ile Anayasa'da ifadesini bulan Atatürk milliyetçiliğinin temel alınmasını öngörür.**Seçenek analizi:** A cinsiyet temelindeki eğitim düzenini, B erişimi, C hayat boyu eğitimi, E kalkınma planları ve insan gücü ihtiyaçlarını ilgilendirir.**Kritik tuzak:** Millî ve kültürel değer vurgusu genellik-eşitlik ilkesiyle karıştırılmamalıdır; kökte doğrudan Atatürk ilkeleri belirtilmiştir.**Kaynak dayanağı:** 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu - temel ilkeler, Atatürk inkılap ve ilkeleri ve Atatürk milliyetçiliği. | Zorluk: Kolay | Bilişsel düzey: Kavrama | Önerilen süre: 60 sn**51. Soru - 1739 sayılı Kanun: bilimsellik****Doğru cevap: A****Çözüm:** Eğitim yöntemleri, programlar ve araçların bilimsel ve teknolojik esaslara ve yeniliklere göre geliştirilmesi bilimsellik ilkesidir.**Seçenek analizi:** B öğrencilerin ilgi ve yeteneklerine göre yönlendirilmesini, C kız ve erkeklerin birlikte eğitimini, D hayat boyu eğitimi, E okul dışı eğitim ortamlarını ifade eder.**Kritik tuzak:** Teknoloji kullanımı tek başına bilimsellik değildir; burada yenilemenin bilimsel araştırma ve gelişmelere dayanması belirleyicidir.**Kaynak dayanağı:** 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu - bilimsellik ilkesi. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Uygulama | Önerilen süre: 70 sn**52. Soru - 1739 sayılı Kanun: karma eğitim****Doğru cevap: D****Çözüm:** Kanunda karma eğitim esas kabul edilmiş; eğitimin türü, imkân ve zorunluluklara göre bazı okullar için istisna tanınmıştır.**Seçenek analizi:** A ve B esası yanlış sınırlar. C kanundaki istisnayı yok sayar. E konuyu keyfî idari karara indirger.**Kritik tuzak:** 'Esastır' sözcüğü 'istisnasız zorunludur' anlamına gelmez; kanunun devamındaki koşullu istisna hatırlanmalıdır.**Kaynak dayanağı:** 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu - karma eğitim ilkesi. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Bilgi | Önerilen süre: 80 sn**53. Soru - 1739 sayılı Kanun: okul-aile iş birliği****Doğru cevap: E****Çözüm:** Kanun, eğitim kurumlarının amaçlarına katkı için okul ile aile arasında iş birliği sağlanmasını ve okul-aile birliklerinin kurulmasını öngörür.**Seçenek analizi:** A-D farklı kurum veya meslek düzenlemeleridir; velilerle kurumsal iş birliğini E karşılar.**Kritik tuzak:** Veli toplantısı yapılması yalnız idari bir gelenek değildir; kanunda okul-aile iş birliği ilkesiyle temellendirilmiştir.**Kaynak dayanağı:** 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu - eğitim kampüsleri ve okul ile ailenin iş birliği. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Uygulama | Önerilen süre: 70 sn**54. Soru - 222 sayılı Kanun: çocuğun okula devamını sağlama****Doğru cevap: A****Çözüm:** Kanun, zorunlu ilköğretim çağındaki çocuğun okula devamını sağlama sorumluluğunu veli, vasi ve belirli durumlarda aile başkanı olarak tanımlanan kişilere yükler.**Seçenek analizi:** B-E devamın izlenmesine katkı sunabilecek aktörlerdir; ancak çocuğun devamını sağlama konusundaki asli aile yükümlülüğünün yerine geçmezler.**Kritik tuzak:** Okul yönetiminin devamsızlığı takip etme görevi ile ailenin çocuğu okula devam ettirme yükümlülüğü birbirinden ayrılmalıdır.**Kaynak dayanağı:** 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu - ilköğretime devam yükümlülüğü ve aile başkanı kavramı. | Zorluk: Zor | Bilişsel düzey: Bilgi | Önerilen süre: 95 sn

**55. Soru - 5018 sayılı Kanun: hesap verme sorumluluğu****Doğru cevap: A****Çözüm:** 5018 sayılı Kanun, kamu kaynağı kullananların kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun kullanılması ile sonuçların muhasebeleştirilmesi ve raporlanmasından sorumlu olduğunu kabul eder.**Seçenek analizi:** B-E başka hukuk alanlarına aittir. Harcama belgesinin varlığı, kaynağın sonuç ve verimlilik bakımından hesabını verme yükümlülüğünü ortadan kaldırmaz.**Kritik tuzak:** Hesap verme yalnız usule uygun belge düzenlemek değildir; kaynak kullanımının amaç, sonuç ve performans boyutunu da kapsar.**Kaynak dayanağı:** 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu - hesap verme sorumluluğu ve kamu kaynaklarının kullanımı. | Zorluk: Zor | Bilişsel düzey: Analiz | Önerilen süre: 105 sn**56. Soru - 1 sayılı CBK: Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü****Doğru cevap: B****Çözüm:** Merkezî sistemle yürütülen resmî ve özel yerleştirme, bitirme ve karşılaştırma sınavlarının planlanması, uygulanması ve değerlendirilmesi Genel Müdürlüğün görevlerindendir.**Seçenek analizi:** A özel eğitim birimlerinin, C yükseköğretim sisteminin, D diplomatik hizmetlerin, E ise farklı idari birimlerin görev alanlarına girer.**Kritik tuzak:** Genel Müdürlüğün sınav hizmeti yürütmesi, yükseköğretime giriş sisteminin bütün usul ve esaslarını tek başına belirlediği anlamına gelmez.**Kaynak dayanağı:** 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi - Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü; 2026 EKYS mevzuat soru yaklaşımı. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Bilgi | Önerilen süre: 80 sn

## T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük

12 SORU  
(57-68)

## 57. Soru - Mondros Ateşkes Antlaşması'nın 7. maddesi

**Doğru cevap: D****Çözüm:** Mondros Ateşkes Antlaşması'nın 7. maddesi, İtilaf Devletlerine güvenliklerini tehdit eden bir durum bahanesiyle stratejik yerleri işgal etme imkânı vermiştir.**Seçenek analizi:** A ve B antlaşmanın hükümleri değildir. C Lozan süreciyle, E ise Millî Mücadele dönemindeki ulusal hedeflerle ilgilidir.**Kritik tuzak:** 24. madde Doğu Anadolu'daki altı vilayete ilişkindir; genel işgal dayanağı olarak kullanılan hüküm 7. maddedir.**Kaynak dayanağı:** Mondros Ateşkes Antlaşması ve işgallerin hukuki bahanesi. | Zorluk: Kolay | Bilişsel düzey: Bilgi | Önerilen süre: 55 sn

## 58. Soru - İzmir'in işgali ve Batı Anadolu direnişi

**Doğru cevap: B****Çözüm:** İzmir'in işgali, Batı Anadolu'da halkın silahlı ve örgütlü direnişe yönelmesini; Kuvayımiliye birlikleri ile yerel kongrelerin güçlenmesini hızlandırmıştır.**Seçenek analizi:** A, C, D ve E daha sonraki yıllara ait farklı siyasi gelişmelerdir.**Kritik tuzak:** İşgal ulusal protestoları da artırmıştır; seçenekler içinde en doğrudan ve bölgesel sonuç Kuvayımiliye örgütlenmesidir.**Kaynak dayanağı:** Millî Mücadele'nin başlangıcı - İzmir'in işgali ve yerel direniş. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Kavrama | Önerilen süre: 70 sn

## 59. Soru - Balıkesir ve Alaşehir kongreleri

**Doğru cevap: D****Çözüm:** Bu kongreler Batı Anadolu'da Yunan işgaline karşı yerel direniş güçlerini bir araya getirmek, asker ve lojistik imkânları koordine etmek amacıyla toplanmıştır.**Seçenek analizi:** B Doğu Anadolu kongrelerinin önceliğidir. A ve C doğrudan amaçları değildir. E uluslararası antlaşmaların konusudur.**Kritik tuzak:** Kongrelerin bölgesel niteliği, amaçlarının önemsiz olduğu anlamına gelmez; düzenli ordu öncesi direnişin örgütlenmesinde etkilidirler.**Kaynak dayanağı:** Millî Mücadele'de bölgesel kongreler - Balıkesir ve Alaşehir. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Kavrama | Önerilen süre: 75 sn

## 60. Soru - Temsil Heyetinin Ankara'ya gelişi

**Doğru cevap: D****Çözüm:** Ankara'nın Batı Cephesi'ne görece yakınlığı, demir yolu ve telgraf bağlantıları, Anadolu'nun merkezî konumu ve İstanbul'la haberleşme imkânı Temsil Heyetinin burada çalışmasını kolaylaştırmıştır.**Seçenek analizi:** Üç unsur da Ankara'nın stratejik tercih edilmesinde etkilidir; tekli veya ikili seçenekler eksik kalır.**Kritik tuzak:** Ankara'nın o tarihte başkent olması tercih nedeni değildir; başkent ilanı 1923'tedir.**Kaynak dayanağı:** Millî Mücadele'de Temsil Heyeti ve Ankara'nın merkez oluşu. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Analiz | Önerilen süre: 90 sn

## 61. Soru - Misak-ı Millî sonrası İstanbul'un işgali

**Doğru cevap: A****Çözüm:** 16 Mart 1920'de İstanbul'un resmen işgali ve Mebusan Meclisinin çalışamaz hâle gelmesi, millî iradenin Ankara'da yeni bir meclisle temsil edilmesini zorunlu kılmıştır.**Seçenek analizi:** B-E TBMM'nin açılmasından sonraki gelişmelerdir ve doğrudan bu süreci başlatmamıştır.**Kritik tuzak:** Misak-ı Millî'nin kabulü önemli bir neden olsa da soruda İtilaf Devletlerinin buna verdiği ve TBMM'yi hızlandıran tepki istenir.**Kaynak dayanağı:** Misak-ı Millî, İstanbul'un işgali ve TBMM'nin açılması arasındaki neden-sonuç ilişkisi. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Nedensellik | Önerilen süre: 85 sn

## 62. Soru - Sevr Antlaşması'nın hukuki ve siyasi durumu

**Doğru cevap: B****Çözüm:** Sevr, kapatılmış Osmanlı Mebusan Meclisince onaylanmamış; Ankara Hükûmeti ve Türk milleti tarafından reddedilmiş, Millî Mücadele'nin başarısıyla fiilen geçersiz kılınmıştır.**Seçenek analizi:** A tarihsel olarak yanlıştır. C-E Sevr'in ağır hükümlerinin tersini ifade eder.**Kritik tuzak:** Antlaşmanın imzalanmış olması tek başına iç hukukta yürürlüğe girdiği ve sahada uygulanabildiği anlamına gelmez.**Kaynak dayanağı:** Sevr Antlaşması ve Millî Mücadele'nin antlaşmayı geçersiz kılması. | Zorluk: Zor | Bilişsel düzey: Analiz | Önerilen süre: 100 sn

## 63. Soru - Moskova Antlaşması

**Doğru cevap: C****Çözüm:** Moskova Antlaşması'yla Sovyet Rusya TBMM Hükûmetini tanımış; taraflar birbirlerine zorla kabul ettirilen antlaşmaları tanımama ilkesini benimsemiştir.**Seçenek analizi:** A gerçekleşmemiştir. B askerî sonuçtur ve bu antlaşmayla olmamıştır. D Montrö, E 1939 sürecidir.**Kritik tuzak:** Gümrü ilk uluslararası antlaşma, Moskova ise büyük bir devletin TBMM'yi tanınması bakımından öne çıkar.**Kaynak dayanağı:** Millî Mücadele diplomasisi - Moskova Antlaşması. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Bilgi | Önerilen süre: 75 sn

**64. Soru - Kars Antlaşması****Doğru cevap: A****Çözüm:** Kars Antlaşması Türkiye ile Ermenistan, Azerbaycan ve Gürcistan arasında imzalanmış; doğu sınırının büyük ölçüde kesinleşmesini sağlamıştır.**Seçenek analizi:** B, C, D ve E farklı antlaşma veya sorunlarla ilgilidir.**Kritik tuzak:** Kars Antlaşması ile Moskova Antlaşması benzer sınır esasları taşır; Kars, bölge cumhuriyetleriyle sınırı ayrıntılı biçimde kesinleştirir.**Kaynak dayanağı:** Millî Mücadele diplomasisi - Kars Antlaşması. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Bilgi | Önerilen süre: 65 sn**65. Soru - 1921 Maarif Kongresi****Doğru cevap: D****Çözüm:** Savaşın en kritik döneminde eğitim kongresi düzenlenmesi, bağımsızlık mücadelesiyle birlikte yeni devletin eğitim anlayışının da planlandığını gösterir.**Seçenek analizi:** A-C tarihsel durumu tersine çevirir. E Tevhid-i Tedrisat'ın 1924'te kanunla kabul edilmesini kongreyle karıştırır.**Kritik tuzak:** Kongrenin savaş sırasında yapılması bir zamanlama çelişkisi değil, eğitimin stratejik öncelik kabul edildiğinin göstergesidir.**Kaynak dayanağı:** Millî Mücadele döneminde eğitim - 1921 Maarif Kongresi. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Kavrama | Önerilen süre: 75 sn**66. Soru - Cumhuriyetin ilanı****Doğru cevap: B****Çözüm:** Cumhuriyetin ilanı ile devletin rejimi açıkça adlandırılmış, cumhurbaşkanlığı makamı oluşturulmuş ve kabine sistemine geçilerek hükûmet kurma bunalımı çözülmüştür.**Seçenek analizi:** A, C ve E dış politika sorunlarıdır. D kapitülasyonların Lozan'da kaldırılmasıyla ilgilidir.**Kritik tuzak:** Saltanatın 1922'de kaldırılmasıyla Cumhuriyetin 1923'te ilanı aynı işlem değildir; devlet başkanlığı ve hükûmet sistemi ikinci adımla netleşmiştir.**Kaynak dayanağı:** Cumhuriyetin ilanı ve 1923 hükûmet bunalımı. | Zorluk: Kolay | Bilişsel düzey: Kavrama | Önerilen süre: 60 sn**67. Soru - Şeyh Sait İsyanı ve Takrir-i Sükûn****Doğru cevap: D****Çözüm:** İsyân sonrasında Takrir-i Sükûn Kanunu çıkarılmış ve İstiklal Mahkemeleri kamu düzenini sağlama amacıyla yeniden görevlendirilmiştir.**Seçenek analizi:** A, B, C ve E aynı dönemin veya sonraki yılların farklı gelişmeleridir; isyana doğrudan cevap değildir.**Kritik tuzak:** Terakkiperver Cumhuriyet Fırkasının kapatılması da sürecin sonucudur; soru doğrudan alınan hukuki ve yargısal önlemi ister.**Kaynak dayanağı:** Erken Cumhuriyet dönemi - Şeyh Sait İsyanı, Takrir-i Sükûn ve İstiklal Mahkemeleri. | Zorluk: Zor | Bilişsel düzey: Nedensellik | Önerilen süre: 95 sn**68. Soru - Hatay'ın Türkiye'ye katılması****Doğru cevap: C****Çözüm:** Bağımsız Hatay Devleti döneminden sonra Hatay Meclisi 1939'da Türkiye'ye katılma kararı almış ve Hatay Türkiye'nin bir ili olmuştur.**Seçenek analizi:** A, B, D ve E Hatay'ın statüsünü bu biçimde çözmemiştir.**Kritik tuzak:** 1938'de Hatay Devleti'nin kurulması nihai aşama değildir; son aşama Meclisin katılma kararıdır.**Kaynak dayanağı:** Atatürk dönemi dış politika - Hatay meselesi. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Bilgi | Önerilen süre: 70 sn

**69. Soru - Öğrenme kuramları: klasik koşullanma****Doğru cevap: A****Çözüm:** Başlangıçta nötr olan laboratuvar uyarıcısı, korku doğuran patlamayla eşleşerek tek başına kaygı tepkisi oluşturmaya başlamıştır. Bu klasik koşullanmadır.**Seçenek analizi:** B davranışın sonuçlarıyla, C ani içgörüsüyle, D model gözlemeyi, E bilginin zihinsel işlenmesiyle ilgilidir.**Kritik tuzak:** Kaygının istenmeden oluşması ve uyarıcılar arası eşleşme, edimsel koşullanmadaki ödül-ceza ilişkisinden ayrılmalıdır.**Kaynak dayanağı:** Eğitim psikolojisi - klasik koşullanma. | Zorluk: Kolay | Bilişsel düzey: Uygulama | Önerilen süre: 60 sn**70. Soru - Edimsel koşullanma: olumsuz pekiştirme****Doğru cevap: A****Çözüm:** İstenen davranışın ardından rahatsız edici bir uyarıcının kaldırılması ve davranışın güçlenmesi olumsuz pekiştirme.**Seçenek analizi:** A uyarıcıların yakınlığıyla, B sonuçlarla davranışın güçlenmesiyle, C pekiştirilmeden edinilen ve sonra görülen öğrenmeyle, D gözlemle ilişkilidir.**Kritik tuzak:** 'Olumsuz' sözcüğü ceza anlamına gelmez; uyarıcının ortamdaki çıkarılmasını ifade eder. Sonuçta davranış artıyorsa pekiştirme.**Kaynak dayanağı:** Eğitim psikolojisi - edimsel koşullanma ve olumsuz pekiştirme. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Uygulama | Önerilen süre: 75 sn**71. Soru - Gestalt kuramı: kavrayarak öğrenme****Doğru cevap: E****Çözüm:** Problemin öğeleri arasındaki ilişkiyi yeniden örgütleyip çözümü aniden görme, Gestalt yaklaşımındaki kavrayarak öğrenmedir.**Seçenek analizi:** A uyarıcıların yakınlığıyla, B sonuçlarla davranışın güçlenmesiyle, C pekiştirilmeden edinilen ve sonra görülen öğrenmeyle, D gözlemle ilişkilidir.**Kritik tuzak:** Çözümün aniden gelmesi şans değildir; öğrenci problem alanını zihinsel olarak yeniden yapılandırmıştır.**Kaynak dayanağı:** Eğitim psikolojisi - Gestalt kuramı ve kavrayarak öğrenme. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Uygulama | Önerilen süre: 70 sn**72. Soru - Tam öğrenme modeli****Doğru cevap: C****Çözüm:** İzleme değerlendirme, düzeltme-tamamlama etkinlikleri, ek zaman ve yüksek öğrenme standardı tam öğrenme modelinin temel unsurlarıdır.**Seçenek analizi:** A küçük adımlar ve anında dönütle bireysel ilerlemeyi, B öğrencinin ilke keşfini, D örgütleyicilerle açıklamayı, E grup bağımlılığını vurgular.**Kritik tuzak:** Öğrenciye ek süre verilmesi tek başına tam öğrenme değildir; izleme testi ve düzeltici öğretim döngüsü birlikte bulunmalıdır.**Kaynak dayanağı:** Öğretim ilke ve yöntemleri - Bloom'un tam öğrenme modeli. | Zorluk: Zor | Bilişsel düzey: Analiz | Önerilen süre: 100 sn**73. Soru - İş birlikli öğrenme: ayrılıp birleşme****Doğru cevap: E****Çözüm:** Öğrencilerin önce uzman gruplarında öğrenip sonra ana gruplarında birbirlerine öğretmeleri ayrılıp birleşme tekniğinin ayrırt edici yapısıdır.**Seçenek analizi:** A farklı görev noktalarında çalışma, B serbest fikir üretme, C iç-dış çember tartışması, D farklı düşünme rolleri kullanmadır.**Kritik tuzak:** Grup çalışmasının bulunması her tekniği iş birlikli yapar; uzman ve ana grup geçişi özellikle Jigsaw'u gösterir.**Kaynak dayanağı:** Öğretim yöntem ve teknikleri - iş birlikli öğrenme, ayrılıp birleşme. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Uygulama | Önerilen süre: 65 sn**74. Soru - Probleme dayalı öğrenme****Doğru cevap: E****Çözüm:** Gerçek ve yapılandırılmamış bir problemten hareketle öğrenme ihtiyaçlarını belirleme, öz yönelimli araştırma ve çözüm üretme probleme dayalı öğrenmedir.**Seçenek analizi:** A ve B öğretmen açıklamasını, C küçük adımlı bireysel programı, D eksikleri tamamlama döngüsünü merkeze alır.**Kritik tuzak:** Problem çözme içeren her etkinlik probleme dayalı öğrenme değildir; burada problem öğrenilecek bilgiyi belirleyen başlangıç noktasıdır.**Kaynak dayanağı:** Öğretim yöntemleri - probleme dayalı öğrenme. | Zorluk: Zor | Bilişsel düzey: Analiz | Önerilen süre: 105 sn**75. Soru - Program tasarımı: çekirdek tasarım****Doğru cevap: A****Çözüm:** Ortak yaşam sorunlarını merkeze alıp farklı disiplinleri bu sorunların çözümünde bütünleştirmek çekirdek program tasarımının özelliğidir.**Seçenek analizi:** B ve C bilgiyi disiplin veya konu yapısına göre düzenler. D içerik sıralamasıdır. E bağımsız öğrenme birimleri oluşturur.**Kritik tuzak:** Birden çok dersin kullanılması tek başına çekirdek tasarım değildir; ortak toplumsal problem programın örgütleyici merkezi olmalıdır.**Kaynak dayanağı:** Program geliştirme - çekirdek program tasarımı. | Zorluk: Zor | Bilişsel düzey: Analiz | Önerilen süre: 100 sn

**76. Soru - Program değerlendirme: hedefe dayalı yaklaşım****Doğru cevap: B****Çözüm:** Tyler'ın yaklaşımında program değerlendirme, önceden belirlenmiş eğitim hedeflerine ulaşma düzeyinin ölçülmesine dayanır.**Seçenek analizi:** A bağlam-girdi-süreç-ürün boyutlarını, C uzman eleştirisini, D amaçlanan ve gerçekleşen koşulların daha geniş farklarını, E doğal ortamı ve uygulama deneyimini inceler.**Kritik tuzak:** Hedeflerle sonuçları karşılaştırmak birçok modelde olabilir; bu işlemi değerlendirmeyi tanımlayan merkez ilke hâline getiren yaklaşım Tyler'dır.**Kaynak dayanağı:** Program değerlendirme - Tyler'ın hedefe dayalı yaklaşımı. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Kavrama | Önerilen süre: 80 sn**77. Soru - Bağlı değerlendirme****Doğru cevap: C****Çözüm:** Başarı ölçütü grubun performansına ve sıralamasına göre belirlendiği için bağlı değerlendirme yapılmıştır.**Seçenek analizi:** B'de ölçüt önceden sabittir. A öğretim öncesi tanımaya, D süreçte geliştirmeye, E öğrencinin kendini değerlendirmesine yöneliktir.**Kritik tuzak:** Yüzde ifadesi her zaman bağlı değerlendirme değildir; burada yüzde, puan ölçütü değil grubun sıralamasıdır.**Kaynak dayanağı:** Ölçme ve değerlendirme - bağlı ve mutlak ölçüt. | Zorluk: Kolay | Bilişsel düzey: Uygulama | Önerilen süre: 55 sn**78. Soru - Standart puan: z puanı****Doğru cevap: D****Çözüm:**  $z = (X - \text{ortalama}) / \text{standart sapma} = (70 - 60) / 5 = 2$ 'dir. Öğrenci ortalamanın iki standart sapma üzerindedir.**Seçenek analizi:** A-C payı veya standart sapmayı eksik kullanmaktan, E ise işlemi yanlış bölmekten kaynaklanabilecek çeldiricilerdir.**Kritik tuzak:** Ham puan farkı 10'dur; z puanı 10 değil, bu farkın standart sapmaya bölünmesiyle bulunur.**Kaynak dayanağı:** Ölçme ve değerlendirme - standart puanlar ve z puanı. | Zorluk: Zor | Bilişsel düzey: Uygulama | Önerilen süre: 80 sn**79. Soru - Eğitim yönetimi: durumsal liderlik****Doğru cevap: A****Çözüm:** Liderlik davranışının izleyenin yeterlik ve hazır oluş düzeyine göre değiştirilmesi durumsal liderliğin temelidir.**Seçenek analizi:** B herkese yüksek kontrol uygular. C kişisel etkiyi, D sembol ve anlamları, E kurallara bağlılığı vurgular.**Kritik tuzak:** Yeni öğretmene yönlendirme yapılması tek başına otokratik davranış değildir; aynı yöneticinin farklı kişilere farklı stil uygulaması belirleyicidir.**Kaynak dayanağı:** Eğitim yönetimi - durumsal liderlik. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Uygulama | Önerilen süre: 75 sn**80. Soru - Etik kuramlar: deontolojik etik****Doğru cevap: C****Çözüm:** Eylemi sonuçtan bağımsız olarak ödev, kural ve evrenselleştirilebilir ilkeye göre değerlendirmek deontolojik etiğin özelliğidir.**Seçenek analizi:** A hazzı, B sonuçların toplam yararını, D öz çıkarı, E benzer örnek olaylar üzerinden muhakemeyi merkeze alır.**Kritik tuzak:** Kararın olumlu sonuç doğurması onun deontolojik olmasını engellemez; belirleyici olan kararın gerekçesinin görev ve ilkeye dayanmasıdır.**Kaynak dayanağı:** Eğitim yönetiminde etik - deontolojik etik. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Analiz | Önerilen süre: 85 sn